

רע"פ 4102/23 - פ.מ. קולינג בע"מ נגד רשות האכיפה במקרקעין

בית המשפט העליון

רע"פ 4102/23

לפני: כבוד השופט י' אלרון

המבקשת: פ.מ. קולינג בע"מ

נגד

המשיבה: רשות האכיפה במקרקעין

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
המחוזי בחיפה ב-עפ"א 35080-03-23 מיום
8.5.2023 שניתן על ידי הנשיא ר' שפירא

בשם המבקשת: עו"ד קייס נאסר

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (הנשיא ר' שפירא) ב-עפ"א 35080-03-23 מיום 8.5.2023, בו נדחה ערעור על החלטתו של בית משפט השלום בחיפה (השופט א' חלבי) ב-המ"ש 51710-10-22 מיום 31.1.2023.

2. השתלשלות העניינים מושא הבקשה תתואר להלן בתמצית. ביום 1.11.2021 הונפקה הודעת קנס מנהלי (להלן: הודעת הקנס או ההודעה) לפיה המבקשת עשתה שימוש אסור בשטח של כ-200 מ"ר ביישוב מג'ד אל כרום. בגין האמור, המבקשת נקנסה בסך של 600,000 ש"ח בהתאם לסעיף 243(ד) לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965; סעיף 8(א) לחוק העבירות המנהליות, התשמ"ו-1985 (להלן: חוק העבירות המנהליות); ותקנה 2(א)(2) ופרט 3 לתוספת לתקנות העבירות המנהליות (קנס מנהלי - תכנון ובניה), התשע"ח-2018.

3. המבקשת פנתה לבית משפט השלום בחיפה בבקשה להארכת מועד להגשת בקשה להישפט חלף תשלום הקנס ביום 30.10.2022 (להלן: הבקשה להישפט). לטענתה, הודעת הקנס נמסרה לה רק ביום 14.3.2022 וכעבור יומיים היא פנתה למשיבה בבקשה לבטלה (להלן: בקשת הביטול). אולם, המשיבה לא השיבה לפנייתה ומשכך המבקשת לא ביקשה להישפט, ובכך פעלה לפי חוק העבירות המנהליות.

בית משפט השלום דחה את הבקשה. תחילה, אימץ את גרסת המשיבה לפיה לאחר שניתנו למבקשת התראות מפני הטלת קנס בגין שימוש אסור, הומצאה לה הודעת הקנס ביום 11.11.2021. זאת, משמצא כי גרסה זו נתמכת, בין היתר, באישור מסירה ותצהיר המפקח שנתן אותה. עוד הודגש, כי גרסת המבקשת לפיה ההמצאה התרחשה ביום 14.3.2022 אינה עולה בקנה אחד עם אמירתה בבקשת הביטול לפיה זו בוצעה בחודש ינואר 2022. טענות המבקשת כלפי אופן המצאת ההודעה, בכללן כי היא נמסרה לעובד אשר לא היה מורשה לקבלה, נדחו – בפרט נוכח העלאתן רק לאחר שנבחנו טענות הצדדים בכתב ובדין. על כן, נקבע כי הבקשה להישפט הוגשה זמן רב לאחר 30 הימים הקצובים לכך (סעיף 8(ג) לחוק העבירות המנהליות) וכי המבקשת לא הציגה טעם המצדיק חריגה ממסגרת זמנים זו (סעיפים 13(ב) ו-8א(ו) לחוק).

כך, נדחתה טענת המבקשת כי נמנעה מהגשת הבקשה להישפט בשל הגשת בקשת הביטול. בית משפט השלום קיבל את גרסת המשיבה לפיה בקשת הביטול הגיעה לידיה רק באפריל 2022 ונדחתה על הסף נוכח הגשתה באיחור לפי סעיף 8א(א) לחוק העבירות המנהליות, וגם לגופה – כאשר העדכון שנשלח על כך בדואר רשום באוגוסט 2022 לא נאסף על ידי המבקשת. משכך, נקבע כי אין בהגשת בקשת הביטול כדי להצדיק את חלוף הזמן עד להגשת הבקשה להישפט, כמו גם כי אף בהנחה שדחיית בקשת הביטול הקנתה למבקשת 30 ימים נוספים ממועד המצאת ההחלטה לבקש להישפט (סעיף 8א(ה) לחוק העבירות המנהליות) – הרי שהיא הוגשה בחלוף תקופה זו.

גם יתר הטעמים שסיפקה המבקשת נדחו, ובכלל זה הובהר כי השיעור הגבוה של הקנס אינו מצדיק כשלעצמו להיעתר לבקשה להישפט, וכי ממילא היה על המבקשת לשלמו זה מכבר. עוד נדרש בית משפט השלום לטענת המבקשת לפיה הפסיקה את השימוש האסור בטרם ניתנה לה הודעת הקנס ומשכך לא היה מקום לנתינתה, תוך שנקבע כי סיכויי טענה זו אינם גבוהים משהיא לא בוססה ואף עומדת בסתירה לראיות שסיפקה המשיבה. בקשת המבקשת להעיד את מנהלה לתמיכה בטענה זו נדחתה, נוכח הגשתה רק לאחר שנערך הדיון בבקשה להישפט ממנו נעדר המנהל. בראי האמור, הבקשה להארכת שיפוט נדחתה.

4. המבקשת ערערה על ההחלטה לבית המשפט המחוזי וערעורה נדחה. בית המשפט המחוזי סמך את ידו על פסק דינו של בית המשפט השלום ושב וחיזק את נימוקיו. כן דחה את בקשת המבקשת להוספת ראייה בשלב הערעור לתמיכה בטענתה כי הפסיקה את השימוש האסור במקרקעין, תוך שציין כי גם לשיטתו סיכויי הטענה להוביל לביטול הקנס אינם גבוהים. ככלל הדגיש, כי התנהלות המבקשת מלמדת על "זלזול חמור [...] בשלטון החוק ובהליכים המנהליים והמשפטיים", נוכח השימוש האסור שעשתה במקרקעין; הימנעותה המתמשכת מתשלום הקנס שהושת עליה; ואי-עמידתה בפרקי הזמן הקבועים בחוק בהשגותיה על הקנס, הן בהגשת הבקשה להישפט הן בהגשת בקשת הביטול.

5. מכאן הבקשה שלפניי. לטענת המבקשת יש להיעתר לבקשתה להארכת מועד להישפט בשל הסכום הגבוה שעליה לשלם בראי שיעור הקנס וריבית הפיגורים המצטברת. נטען, כי התערבות זו נדרשת גם מאחר שלא היה מקום ליתן את הודעת הקנס מלכתחילה נוכח הפסקת השימוש האסור והמצאת ההודעה שלא כדין, בין היתר – כפי שהיה עולה

בידי המבקשת להוכיח אילו הערכאות הקודמות היו נעדרות לבקשותיה לעריכת בירור עובדתי. בהינתן האמור, נטען כי נגרם למבקשת עיוות דין ואי-צדק מהותי. במישור העקרוני, המבקשת טענה כי יש לבחון האם נכון להחיל על עבירות תכנון ובנייה את מגבלת הזמן להגשת בקשה להישפט הקבועה בחוק העבירות המנהליות, וזאת בהינתן ששיעור הקנס האפשרי בעבירות אלה גבוה באופן משמעותי מיתר עבירות הקנס שעליהן חל החוק. לאחר הגשת הבקשה, המבקשת ביקשה להגיש פסיקה נוספת התומכת בטיעוניה, והמשיבה התנגדה לבקשה זו.

6. דין הבקשה להידחות. רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן במקרים חריגים בלבד המעוררים סוגיה משפטית עקרונית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, או במקרים בהם עולה חשש כי נגרם לו אי-צדק מהותי או עיוות דין (רע"פ 1124/23 עמרני נ' הוועדה המקומית לתכנון ובניה "יישובי הברון", פסקה 12 (21.5.2023)); רע"פ 9045/22 אבו עיש נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבניה עכו, פסקה 7 (11.1.2023)). הבקשה שלפניי אינה באה בגדר מקרים חריגים אלה.

הערכאות הקודמות קבעו בבירור כי המבקשת לא פעלה במועד לביטול הקנס שניתן בעניינה - וזאת גם כאשר הן היו נכונות לאמץ הנחות המטיבות עם המבקשת לפיהן הודעת הקנס הומצאה רק בחודש ינואר 2022 או כי דחיית בקשת הביטול על הסף הקנתה למבקשת 30 יום נוספים להגשת בקשה להישפט חלף תשלום הקנס. הטעמים שסיפקה המבקשת להתנהלות הנדונו בהרחבה ונדחו. מסקנה זו מקובלת עליי, ולא מצאתי כי יש באמור בפסיקה שהמבקשת ביקשה להגיש כדי לשנותה. בפרט, לאור זאת שאחת המטרות בהחלת חוק העבירות המנהליות על עבירות תכנון ובנייה הייתה לשפראת הליכי האכיפה בעבירות אלה, ובכלל זה להחמיר את הענישה הכלכלית בגינן בהשתתף קנסות משמעותיים גם בלא צורך הכרחי בניהול הליך פלילי (חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 116), התשע"ז-2017, ס"ח 884; דברי ההסבר להצעת חוק התכנון והבנייה (תיקון מס' 109), התשע"ו-2016, ה"ח 1426, 1426). משכך, אין בנמצא עיוות דין או אי-צדק מהותי, ואף לא כל שאלה עקרונית המצדיקה דיון בבקשת השיפוט ב"גלגול שלישי".

7. הבקשה נדחיתאפוא.

ניתנה היום, י"ז בתמוז התשפ"ג (6.7.2023).

שׁוֹפֵט